

NORMATIVA DE LACTACIÓN MATERNA

*Área de Santiago de
Compostela e
Barbanza*

CONTROL DE MODIFICACIÓNS		
Nº EDICIÓN	APARTADOS MODIFICADOS	DATA DE APROBACIÓN
0		Xerente 09/07/2019
1	Adaptación da terminoloxía/redacción aos requisitos de preauditoría IHAN	11/06/2020

NORMATIVA DE LACTACIÓN MATERNA

A lactación materna é fonte de múltiples beneficios para a saúde infantil e das nais a curto e a longo prazo, pola súa composición nutricional e o seu contido en factores hormonais, encimáticos, anti-infecciosos e de crecemento, constituíndo o alimento idóneo para o crecemento e desenvolvemento infantil así como para a saúde e benestar da nai, e contribúe así mesmo a fortalecer o vínculo afectivo entre nai e fillo¹.

A Organización Mundial da Saúde (OMS) e UNICEF, a través da súa Iniciativa para a Humanización da asistencia ao nacemento e lactación (IHAN), establecen a lactación natural como a forma óptima de proporcionar o alimento idóneo para o crecemento e desenvolvemento san dos lactantes, e recomendan a alimentación exclusiva dos lactantes con leite materno durante o primeiros seis meses de vida, e complementada con outros alimentos adecuados ata polo menos os dous anos de idade.

Neste marco, a nosa organización comprométese a promover, protexer e apoiar a lactación materna como modo de alimentación preferente dos lactantes e a desenvolver as actuacións necesarias para o seu logro.

Este compromiso materialízase na adopción desta normativa, baseada nos Dez Pasos para unha Lactación Natural Feliz promulgados pola OMS e UNICEF a través IHAN.

Esta Normativa é de obrigado cumprimento e poñerase en coñecemento de todos os profesionais e do persoal novo tras a primeira semana de incorporación. Será á súa vez comunicada ás mulleres gestantes e aos novos pais.

A nosa Normativa de Lactación Materna determina os principios e directrices esenciais de actuación para a promoción e a protección da lactación materna na nosa área sanitaria:

- A organización pon ao dispor dos profesionais sanitarios implicados na atención ás embarazadas e nais lactantes un programa formativo específico e accesible en lactación materna. Avaliaranse cun test pre e post formación os coñecementos adquiridos na formación. Capacitarase aos novos profesionais nos 6 meses da súa incorporación.
- O persoal involucrado na atención prenatal debe proporcionar a todas as embarazadas, antes da semana 32 de xestación, a información sobre os beneficios, técnicas de amamantamiento, manexo da lactación materna a demanda e problemas máis frecuentes co obxectivo de que poidan tomar unha decisión informada e libre sobre o tipo de alimentación dos seus fillos/ as.

¹ Implementation guidance: protecting, promoting and supporting breastfeeding in facilities providing maternity and newborn services – the revised Baby-friendly Hospital Initiative. Geneva: World Health Organization; 2018. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

- A formación dada ás embarazadas realizarase de forma individual con reforzo de accións grupais de considerarse necesario, salvo a formación sobre lactación artificial, que se fará exclusivamente de forma individual.
- Non se discriminará a ningunha muller polo método de alimentación que elixise para o seu fillo e proporcionaráselle apoio en calquera que fose a súa elección. A formación aos profesionais incluírá a correcta preparación de biberóns e o reforzo do vínculo nai-fillo para a adecuada atención ás nais que deciden non aleitar.
- Os profesionais asegurarán a práctica do contacto pel con pel directo e ininterrompido inmediatamente posterior ao nacemento (durante a hora seguinte ao parto) ata que faga unha toma efectiva ou como mínimo 60-90 minutos, sempre que a situación clínica permítalo, xa que favorece a adaptación do recentemente nado á contorna e a vinculación afectiva entre nai e fillo, e facilita o inicio da lactación materna. Anímase a todas as nais a ofrecer a primeira toma de peito cando nai e fillo estean listos.
- A práctica do contacto pel con pel directo e ininterrompido inmediatamente posterior ao nacemento non se interromperá para a realización de procedementos de rutina por parte do persoal salvo situacións excepcionais. De ser imprescindible a interrupción, o contacto pel con pel reiniciarase tan pronto a situación clínica nai e fillo permítano.
- Os profesionais deben proporcionar información e apoio personalizado ás nais lactantes, nas primeiras 6 horas despois do parto, sobre o inicio e o mantemento da lactación materna a demanda, ensinando ás nais para recoñecer os signos de fame do neno e a importancia de responder a eles, e no manexo das dificultades máis habituais. Non existirán restricións sobre a frecuencia ou duración das tomas.
- Os profesionais ensinarán ás nais a extracción manual para axudalas a manexar a súa propia lactación con éxito.
- Cando por razóns médicas sepárense nai e fillo, os profesionais axudarán e animarán á nai á extracción, manualmente e/ou con sacaleches, e a manter a lactación durante os períodos de separación. Animarase ás nais nestes casos á extracción do leite polo menos 8 veces ao día para manter a súa produción. Proporcionarase axuda para iniciar a extracción canto antes tras o nacemento.
- Con carácter xeral, non se debe proporcionar ningunha outra bebida nin fórmula artificial aos nenos con lactación materna, excepto en caso de indicación médica ou elección materna informada. Os profesionais que realicen a indicación deberán documentar as razóns clínicas para a suplementación e

rexistrarano na historia clínica. Os suplementos daranse só tras dar información aos pais sobre a fisioloxía da lactación e as consecuencias da suplementación.

- Durante a estancia hospitalaria de nais e fillos posterior ao nacemento garántese o seu aloxamento conxunto permanente, salvo que o estado clínico dalgún deles faga necesaria a súa atención en áreas diferentes, a fin de facilitar a lactación natural e reforzar o vínculo familiar.
- Informarase os pais e desaconsellará o uso de biberóns, tetinas, chupetes e pezoneras mentres se establece a lactación, debido aos posibles efectos prexudiciais que pode ter na súa instauración e mantemento, para a súa decisión informada no caso de que queiran utilizalos. Os profesionais deixarán constancia da devandita decisión de uso.
- A organización comprométese a cumprir o Código Internacional de Comercialización de Sucedáneos do Leite Materno e as resolucións adicionais adoptadas pola Asemblea Mundial da Saúde, en virtude do cal:
  - Non se permite nos nosos centros a distribución de mostras ou paquetes de agasallo con sucedáneos do leite materno, biberóns, tetinas, chupetes ou material de comercialización para estes produtos a mulleres embarazadas, nais ou membros das súas familias.
  - Non se permite nos nosos centros o contacto directo ou indirecto entre os empregados das industrias ou distribuidoras dos produtos anteriormente citados. Á súa vez, as mulleres embarazadas ou mulleres no hospital non poderán aceptar agasallos, literatura, material ou equipos, diñeiro ou apoio na educación no servizo ou eventos destas industrias distribuidoras no hospital.
- Os servizos de atención primaria prestarán a atención continuada posterior ao alta hospitalaria, a través do programa do Sergas *Conecta 72*, e o apoio ás nais lactantes de forma coordinada co hospital, mediante consulta ou derivación á *Unidade de Lactación Materna (ULMA)* da área.
- Darase á súa vez información ás nais sobre como obter axuda profesional coa alimentación dos bebés despois do alta e facilítaselles documento con todos os datos de contacto (referentes, email, teléfono) das asociacións e grupos de apoio á lactación da zona.

Un resumo desta Normativa estará dispoñible para o persoal e os pais nas zonas frecuentadas polas gestantes e as súas familias.

O cumprimento desta Normativa monitorarase anualmente. A avaliación do seu cumprimento efectuarase mediante un sistema de seguimento da lactación materna establecido en base ás recomendacións da Iniciativa IHAN.

Esta Normativa é aprobada polo órgano colexiado de Dirección desta Xerencia, e a súa aplicación é efectiva desde a data da súa ratificación pola Xerencia.

Copia controlada